

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziei de infanterie nr.93 din 11 august 1944, în cauza penală în privința lui

*Pașati Vasilii xxxx, născut în anul xxxx,
originar și domiciliat la data condamnării în
xxxx..*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Tribunalului militar al Diviziei de infanterie nr.93 din 11 august 1944, Pașati Vasilii xxxx, a.n.xxxx, a fost condamnat în baza alin.(2) din Decretul Prezidiumului Sovietului Suprem al URSS din 19.04.1943, la 15 ani de munci silnice, cu privarea în drepturi pe termen de 5 ani cu confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Pașati Vasilii a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că având o atitudine ostilă față de puterea sovietică, călduros a întâmpinat în anul 1941 sosirea trupelor ocupanților români în s. Tocmadzeia și a devenit un susținător activ al lor. Având legături strânse cu culacul și primarul Catan, precum și cu șeful jandarmeriei române, Pașati Vasilii identifica și transmitea autorităților române listele comuniștilor și activiștilor sovietici și în baza informației furnizate de el, jandarmeriei îi aresta, maltrata și le confisca averea. Astfel, în această perioadă el a trădat 11 cetățeni, dintre care 2 comuniști, Țurcan Maxim, care a fost împușcat și Lupașco Artiom, care a dispărut fără veste.

3. În ședința de judecată inculpatul Pașati Vasilii și-a recunoscut vina parțial și a declarat că era prieten cu primarul și cu jandarmii însă pe activiștii satului nu i-a trădat, solicitând instanței să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

4. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură

penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziei de infanterie nr.93 din 11 august 1944, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, adjunctul Procurorului General invocă faptul că, probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru declararea inculpatului Pașati Vasilii vinovat de comiterea infracțiunii imputate - acordarea ajutorului autorităților române la maltratarea și răzbunarea asupra cetățenilor sovietici.

A mai menționat recurentul că instanța de judecată a încălcat dreptul la apărare al inculpatului, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie. Sentința de condamnare în privința lui Pașati Vasilii a fost pronunțată luându-se la bază doar declarațiile martorilor cu care inculpatul era în relații ostile, nefiind cercetate și alte mijloace de probă.

Astfel, condamnarea lui Pașati Vasilii, pentru acordarea ajutorului autorităților române la maltratarea și răzbunarea asupra cetățenilor sovietici, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

5. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art.3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „*pentru trădare de patrie*”.

Astfel, hotărârea de condamnare a lui Pașati Vasilii, pentru trădare de patrie este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Astfel, potrivit dispozițiilor art.3 lit. a) din Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Pașati Vasilii urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Pașati Vasilii, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Pașati Vasilii, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

6. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al Diviziei de infanterie nr.93 din 11 august 1944, în privința Pașati Vasilii xxxx, condamnat în baza alin.(2) din Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19.04.1943, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la data de 14 mai 2020

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico